دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جريده

دافغانستان داسلامي جمهوريت دقضائيه

قوې د محکمو دتشکيلاتو او واک قانون

Ketabton.com

دچاپ نېټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د غويي دمياشتې(۳۱)- پرله پسې ګڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیـــاز خاوند : دعـــــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جـــویا"

مرســــــتیال : نـــــور علــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت

گڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) گڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشيح شوی دی ، تاسې ته درواستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت

رئيس

جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۳۲۱۷)

تاريخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدۀ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی

افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان د اسلامی جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک د قانون د انفاذ په هکله ،د افغانستان د اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه :۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړۍ ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزیرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصویب شوی دی ، توشیح کوم .

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاریخ :۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان را که به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصویب گردیده است توشیح میدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه يمه ماده :

دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

مادهٔ دوم :

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در جریدهٔ رسمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف................................	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت............................	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی..........................	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم............................	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه..........................	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله...................	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع....................	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حز ب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادهٔ شانزدهم: ستره محکمه ۹
مادهٔ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰
مادهٔ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰
مادهٔ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱
مادهٔ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱
مادهٔ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲
مادهٔ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲
مادهٔ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه ۱۳
مادهٔ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴
مادهٔ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶
مادهٔ بیست وششم: نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی ۱۷
مادهٔ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸
مادهٔ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها ۲۰
مادهٔ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰
مادهٔ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادهٔ سی ویکم: تشکیل محکمهٔ استیناف ۲۵

مادهٔ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶

مادهٔ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷

مادهٔ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸

مادهٔ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸

مادهٔ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمهٔ استیناف.... ۲۹

مادهٔ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰

مادهٔ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰

مادهٔ سی و نهم: شعبات محکمهٔ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادهٔ چهلم: تشکیل ۳۱

مادهٔ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه.......................... ۳۲

مادهٔ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳

مادهٔ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها.............................. ۳۴

مادهٔ چهل و چهارم: محکمهٔ اطفال.. ۳۵

مادهٔ چهل و پنجم: محکمهٔ ابتدائیه تجارتی ۳۶

مادهٔ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶

مادهٔ چهل و هفتم : ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی.................. ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی............... ۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت.............................. ۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد.......................... ۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت.. ۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله....................................... ۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایه گزارش....................................... ۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انسلاک قضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات.. ۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل ششم
مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادهٔ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳
مادهٔ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم
احکام متفرقه

مادهٔ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی..................۵۴
مادهٔ هفتادم: لباس قضات ۵۵
مادهٔ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵
مادهٔ هفتاد و دوم: داشـــتن مهـــر..............................۵۵
مادهٔ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحـــاکم......................۵۶
مادهٔ هفتاد و چهارم: معـــــاش ۵۶
مادهٔ هفتاد و پنجم: ثبـــت دارایـــی..........................۵۷
مادهٔ هفتاد و ششم : نـــشریه اختـــصاصی......................۵۷
مادهٔ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ........................۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمود تشکيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حکمونه

هدف :

لومړۍ ماده :
دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حکمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشکيل ، د سترې محکمې او د استيناف او ابتدائيه محکمو د دندو او واکونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشکيلات وصلاحيت محاکم قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول
احکام عمومی

هدف:

مادۀ اول:
اين قانون به تأسی از احکام مواد يکصد و شانزدهم و يکصدو بيست وسوم قانون اساسی به منظور تشکيل قوۀ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت های ستره محکمه و محاکم استيناف و ابتدائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلالیت) :

دوه یمه ماده :

قضائیه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له سترې محکمې ، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه مرکبه ده .

ګرځندې (سیارې) محکمې د اړتیا په صورت کې د سترې محکمې په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ جوړېدای شي .

د څېړنې (رسیدګۍ) واک :

دریيمه ماده :

د قضائیه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصولخوا د مدعي یا مدعي علیه په توګه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دایره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې یوه قضیه یا ساحه د

استقلالیت:

مادهٔ دوم:

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استیناف ومحاکم ابتدائیه میباشد.

محاکم سیار در صورت ضرورت به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد شده می تواند .

صلاحیت رسیدگی:

مادهٔ سوم:

صلاحیت قوهٔ قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعا ویست که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی به شمول دولت بحیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دایرهٔ صلاحیت :

مادهٔ چهارم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت قضیه یا ساحهٔ را از دائرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائيه قوې د واک له دايرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته يې وسپاري.

دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اويايمه او يوسلو اووه ويشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضيو کې د عسکري محکمو د تشکيل خنډ نه ګرځي .

صلاحيت قوهٔ قضائيه خارج ساخته وبه مرجع ديگرى تفويض نمايد.

اين حکم مانع تشکيل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و يکصدو بيست و هفتم)قانون اساسى ومحاکم عسکرى در قضاياى مربوط به آن نمى گردد.

پر فيصلې باندې اعتراض:

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فيصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فيصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

اعتراض بر فيصله :

مادهٔ پنجم:

طرفين دعاوى ميتوانند در مورد فيصله هاى صادرهٔ محکمهٔ تحتانى مطابق احکام قانون ، به پيشگاه محکمهٔ فوقانى اعتراض نمايند. فيصله هاى قطعى محاکم ازين حکم مستثنى است.

د څېړنې ډول

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضيو څېړنه د قضيې د کيفيت او ماهيت له اړخه

طرز رسيدگى:

مادهٔ ششم :

(۱) رسيدگى به قضا يا در محاکم از لحاظ کيفيت و ماهيت قضيه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱- په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلهٔ (ابتدائی و استينافی) صورت ميگيرد .

(۲) ستره محکمه قضايای واصله از محاکم استيناف را صرفاً از نگاه صحت تطبيق قانون (در صورت نقض يا ابرام) مورد رسيدگی قرار ميدهد ، مگر اينکه قانون در حالت خاص صلاحيت رسيدگی قضيه را از لحاظ کيفيت و ماهيت به آن تفويض نموده باشد .

(۳) قضايا در محاکم توسط قضات به ترتيب ذيل رسيدگی ميشود :

۱- در مرحلهٔ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اينکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، درينصورت رسيدگی قضيه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- په استینافي پړاو کې د دریو تنو قاضیانو په واسطه .

۳- په وروستني پړاوکې د سترې محکمې د دوو تنو یا له هغو څخه د زیاتو قاضیانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانینو حکمونه تطبیقوي .

په هغهٔ صورت کې چې په قضیه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (یو سلو دېرشمه او یوسلو یو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنیت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په ښکاره (علني) توګه

۲- در مرحلهٔ استینافی توسط سه نفر قاضی.

۳- در مرحلهٔ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه یا بیشتر از آن.

مصدر حکم:

مادهٔ هفتم:

محاکم حین رسیدگی قضایا، احکام قانون اساسی وسائر قوانین نافذه را تطبیق می نمایند.

در صورتیکه صراحت قانونی در قضیه موجود نباشد، رسیدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (یکصد و سی ام و یکصد سی و یکم) قانون اساسی صورت میگیرد.

علنیت جلسه:

مادهٔ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېږي او هر شخص حق لري د قانون د حکمونو له پېام کې نيولو سره په هغې کې حضور ومومي .

محکمه کولای شي په هغو حالاتو کې چې په قانون کې تصريح شوي دي يا د محاکمې سري توب اړين تشخيص شي ، سري جلسې دايرې کړي خو د حکم اعلام په هر حال بايد علني وي .

<u>په فيصله کې د قانوني موادو ذکر کول :</u>

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د استناد وړ قانوني موادو په ذکرولو سره د هغۀ حکم دلايل او اسباب چې صادر وي يې، په خپله فيصله کې تصريح کړي .

دایر میگردد و هر شخص حق دارد با رعایت احکام قانون در آن حضور یابد .

محکمه میتواند در حالاتیکه در قانون تصریح گردیده ، یا سری بودن محاکمه ضروری تشخیص گردد ، جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید به هر حال علنی باشد .

<u>ذکر مواد قانونی در فیصله:</u>

مادۀ نهم:

محاکم مکلف اند دلایل واسباب حکمی را که صادر می کنند با ذکر مواد قانونی مورد استناد در فیصلۀ خویش تصریح نمایند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فيصلو واجب التعميل والی :

لسمه ماده :

د محكمو قطعي فيصلې واجب- التعميل دي،خو دشخص په مرگ د حكم په حالت كې چې د جمهور رئيس له منظورۍ وروسته تطبيقيږي.

د مدافع وكيل لرل :

يوولسمه ماده :

هر شخص كولای شي له نيونې سره سم ، د تور د دفع كولو يا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وكړي او يا مدافع وكيل وټاكي. په جنائي قضيو كې د نېستمنواشخاصو لپاره د اړوند تقنيني سند مطابق ، مدافع وكيل ټاكل كيږي.

د ژباړونكي لرل:

دوولسمه ماده :

كه چېرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاكمه په هغې صورت مومي ، ونه پوهېږي، د قضيې په موادو او سندونو باندې

واجب التعميل بودن فيصله ها :

مادۀ دهم:

فيصله های قطعی محاكم واجب- التعميل است،مگر در حالت حكم بمرگ شخص كه بعداز منظوری رئيس جمهور تطبيق ميگردد.

داشتن وكيل مدافع:

مادۀ يازدهم:

هر شخص ميتواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و يا اثبات حق خود وكيل مدافع تعيين كند . در قضايای جنائی برای اشخاص بی بضاعت طبق سند تقنينی مربوط وكيل مدافع تعيين می شود.

داشتن ترجمان:

مادۀ دوازدهم:

هرگاه طرف دعوی، لسان رسمی را كه محاكمه توسط آن صورت می گيرد ، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضيه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتیا او په محکمه کې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروکولو حق ورته تأمینېږي .

د حکم له صادرولو څخه ډډه نه کول :

دیارلسمه ماده :

محکمه نشي کولای د هغې قضیې په هکله چې تر څېړنې لاندې یې نیولې ده ، د حکم له صادرولو څخه ډډه وکړي . تر څېړنې لاندې قضیه د تصمیم له نیولو د مخه له محکمې څخه ایستل کېدای نشي .

د حکم په صادرولو کې خپلواکي :

څوارلسمه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې خپلواکې دي او د حکم په صادرولو کې یوازې د قانون تابع دي .

د محکمو په واسطه څېړنه او دحکم صادرول د قانون او محکمې په

صحبت در محکمه به زبان مادری توسط ترجمان برایش تاُمین می گردد.

عدم امتناع از اصدار حکم:

مادهٔ سیزدهم:

محکمه نمی تواند دربارهٔ قضیه ای که آنرا مورد رسیدگی قرار داده است ، از اصدار حکم امتناع ورزد . قضیهٔ تحت بررسی قبل از اتخاذ تصمیم از محکمه خارج ساخته شده نمی تواند.

استقلالیت در اصدار حکم:

مادهٔ چهاردهم:

محاکم حین رسیدگی به قضایا مستقل بوده و درصدور احکام صرف تابع قانون می باشند.

رسیدگی واصدار حکم توسط محاکم براساس اصل تساوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـــدې د اړخونـــو د تـــساوۍ د اصل پر بنسټ او د عـــدالت او ناپلوۍ په پام کې نيولو سره صورت مومي .

په ګوند کې نه غړيتوب :

پنځلسمه ماده :

قاضيان نشي کـــولای د دنـــدې د تصدۍ په موده کې د سياسي ګوند غړيتوب ولري .

دوه يم فصل

د سترې محکمې تشکيل ، ترکيب او واک

ستره محکمه :

شپاړسمه ماده :

ستره محکمـــه د هېـــواد د ډېـــر عالي قضايي ارګان پـــه توګـــه ، د افغانستان د اسلامي جمهوريـــت د قضائيه قوې پـــه ســـرکې ځـــای لري .

طـــرفين در برابـــر قـــانون و محکمـــه و رعايـــت عـــدالت و بـــی طرفـــی صـــورت می گيرد.

عدم عضويت درحزب:

مادۀ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظيفه عضويت حزب سياســی را داشته باشند.

فصل دوم

تشکيل ، ترکيب وصلاحيت ستره محکمه

ستره محکمه:

مادۀ شانزدهم :

ســـتره محکمـــه بـــه حيـــث عـــالی تـــرين ارگـــان قـــضائی کـــشور در رأس قـــوۀ قـــضائيه جمهوری اسلامی افغانستان قـــرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محکمې ترکیب :

اوولسمه ماده :

ستره محکمه له نهو غـړو څخـه جوړه ده چې د اساسي قانون په یو سلو اووه لسمه او یـو سـلو اتلسمه ماده کـې د درج شـوو حکمونوله په پام کې نیولو سره ، د ولسي جرګې په تایید ، د جمهـور رئیس لخوا ټاکل کېږي .

جمهور رئیس له غړو څخه یوېې ، د سترې محکمې د رئیس په توګـه ټاکي .

د سترې محکمې دېوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محکمه له لاندې دېوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲-د عامه امنیت دېوان.

۳- د مـدني او عامـه حقوقـو دېوان .

۴- سوداګریز(تجارتي) دېوان .

(۲) د دې مـادې په (۱) فـقره

ترکیب ستره محکمه:

مادۀ هفدهم :

ستره محکمه مرکب از نه عـضو بوده که بـا نظرداشـت احکـام مندرج مواد یک صد و هفـدهم و یـک صـد و هجـدهم قـانون اساسی از طرف رئیس جمهور بـه تائیـد ولـسی جرگـه تعیـین می گردند.

رئیس جمهور یکی از اعـضاء را بحیث رئیس ستره محکمه تعیـین می نماید.

دیوان های ستره محکمه:

مادۀ هجدهم :

(۱) سـتره محکمـه متـشکل از دیوانهای ذیل میباشد:

۱- دیوان جزای عمومی .

۲- دیوان امنیت عامه.

۳- دیـوان مـدنی و حقـوق عامه .

۴- دیوان تجارتی .

(۲) ریاست هریک از دیـوانهای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د درج شوو دېوانونو د هر یوهٔ ریاست د سترې محکمې له غړو څخه یو چې د سترې محکمې د رئیس په ټاکنه د یوهٔ کال لپاره په وارسره ټاکل کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئیس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئیسان د لاندې واکونو او دندو لرونکي دي :

۱– د اړوند دېوان د فعالیت لارښوونه .

۲– د اړوند دېوان د غونډو جوړول او د هغو ریاست کول .

۳–داړوندودېوانونودچاروتنظیمول او د قضایي تجربو توحیدول او سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضایي مستشارانو لرونکې ده چې ټول شمېرېي له

مندرج فقرهٔ (۱) این ماده را یکی از اعضای ستره محکمه که بالنوبه به انتخاب رئیس ستره محکمه برای مدت یک سال تعیین می شود، به عهده می گیرد.

صلاحیت رئیس دیوان:

مادهٔ نزدهم:

رؤسای دیوان های ستره محکمه دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل می باشند :

۱–رهبری فعالیت دیوان مربوط.

۲– تدویر جلسات دیوان مربوط و ریاست از آن.

۳– تنظیم امور و توحید تجارب قضائی دیوان های مربوط و ارائه گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادهٔ بیستم :

ستره محکمه دارای مشتشاران قضائی میباشد که تعداد مجموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشـــو تنوڅخـــه زياتېـــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاكل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محكمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاكـــل كېږي چې د بشپړ اهليت ، كفايت او درايت لرونكي وي او لږترلـــږه لس كاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولی وي .

په دېوانونو كې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محكمې د رئيس واک دی .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قـــضايي غونـــډې تـــه وړانـــدې كوي .

آنها از سی و شش نفر بیشتر بوده نمی تواند.

تعیین مستشاران قضائی:

مادۀ بیست و یکم:

مستشاران قضائی ستره محکمه از میان قضاتی تعیین می گردند کـــه دارای اهلیت، کفایت و درایـــت کامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائی را انجام داده باشند .

توظیف مستشاران قضائی در دیوان ها از صلاحیت رئیس ستره محکمه می باشد.

وظایف مستشاران :

مادۀ بیست و دوم:

مستـــشاران قـــضائی ، قـــضایای وارده را تحلیـــــل و ارزیـــــابی نمـــوده ، گـــزارش آنـــرا تهیـــه و غرض اتخاذ تصمیم بـــه جلـــسۀ قضائی ارائه می نماید .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې عمــومي اداري آمريت :

درويشتمه ماده :

(۱) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظيم په منظور،د عمومي اداري آمريت لرونکې ده چې په سر کې یې عمومي آمر ځای لري .

(۲) عمومي اداري آمر د سترې محکمې د رئیس په وړانــديز او د جمهور رئيس په منظــورۍ ټاکــل کېږي .

عمومي اداري آمر په عين حال کې د سترې محکمې منشي او ويندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

۱- د تقرر په وخت کې یې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

۲- د عالي تحصيلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

۳- د ښه سيرت او نيک شــهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنايت جرمونو په ارتکاب یا له

آمريت عمــومی اداری قــوۀ قضائيه:

مادۀ بيست و سوم :

(۱) قوۀ قضائيه به منظور تنظيم بهتر امور اجرائـــی و قــضائی ، دارای آمريت عمومی اداری بوده کــه در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(۲) آمــــر عمـــومی اداری بـــه پيشنهاد رئيس ســتره محکمـــه و منظوری رئــيس جمهــور تعيــين ميگردد .

آمر عمومی اداری در عــين حــال منشی وسخنگوی ستره محکمـــه بوده ودارای اوصاف ذيل می باشد:

۱- سن وی حين تقرر از سی سال کمتر نباشد.

۲- دارای تحصيلات عالی بوده و در اداره تجربۀ کافی داشته باشد.

۳- دارای حسن سيرت وشـــهرت نيک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکــاب جرايم ضد بشری و جنايــت يــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمــه د مــسلکي او اداري څانګو لرونکــې ده چــې د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت په چوکاټ کې فعاليت کــوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانګو تشکيل او د فعاليت ډول د جلا مقررو مطابق تنظيمېږي .

(۴)عمومي اداري آمريت کــولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائيداو دجمهور رئيس له منظورۍ وروسته نورې څانګې جوړې کړي.

د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :

څلېريشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانينو د تفسير او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱– د قانون مطابق د حکومت يــا محکمو د غوښتنې پر اساس ، لــه اساسي قانون سره د قوانينو ، تقنيني

حرمان از حقوق مــدنی محکــوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شــعبات مسلکی واداری میباشــد کــه در چوکات آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه فعاليت می نمايند. تشکيل و طرز فعاليت شــعبات مــسلکی و اداری ستره محکمه طبــق مقــرره های جداگانه تنظيم می گردد.

(۴) آمريت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات ديگــری را بعد از تائيــد ســتره محکمــه و منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

وظايف و صلاحيت های قضائی ستره محکمه :

مادۀ بيست و چهارم :

ستره محکمه در ساحۀ تفسير قوانين و امور قــضائی دارای وظــايف و صلاحيت های ذيل می باشد :

۱– بررسی مطابقت قوانين ، فرامين تقنينی و معاهدات بــين الــدول و ميثاق های بين المللی بــا قــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بين الدول معاهـــدو او نړيوالو ميثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسيرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظيم په ساحه کې د قانون د طرحې وړاندېز .

۳- په اړوندو قوانينو کې د اټکـــل شويو احوالـــو مطـــابق ، د لـــوی څارنوال يا د دعـــوي د لـــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نويو دليلونو د پيداکېدو په ســـبب د محکمـــو پرقطعي فيصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دليلونو د موجوديت په حال کې،دلوی څارنوال يا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له يوې محکمې څخه بلې محکمې تـــه د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطـــابق ، بهرني دولت ته د مجرمينو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دليلونـــو څېړنه او د تصميم نيول .

اساسی و تفسير آنها بـــر اســـاس تقاضای حکومت يا محاکم طبـــق قانون .

۲- پيشنهاد طرح قانون در ساحهٔ تنظيم امور قضائی به شورای ملی از طريق حکومت .

۳- تجديد نظر بر فيـــصله هـــای محاکم به سبب ظهـــور دلايـــل جديد بر اســـاس اعتـــراض لـــوی څارنوال يا طرف دعـــوی ، طبـــق احوال پيشبينی شـــده در قـــوانين مربوط .

۴- حل تنازع صلاحيت محاکم و تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه از يک محکمه بـــه محکمـــهٔ ديگـــر براساس تقاضای لوی څـــــارنوال يا طرف دعوی در حال موجوديت دلايل مؤجه.

۵- بررســـی دلايـــل واتخـــاذ تصميم در مورد اعادهٔ مجرمين بـــه دولت خارجی مطابق بـــه احکـــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶– د اساسي قانون د اته ویشتمې مادې د حکم له په پام کې نیولـو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسلیمولو په هکله د تورد دلیلونو څېړنه او د تصمیم نیول .

۷– د قضائی تگلارې (رویـې) د وحدت تأمینول .

۸– د قاضیانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصمیم نیول .

۹– په قضایي چارو کې د محکمو د استهداء گانو څېړل او ورتـه د ځواب ورکول .

د سترې محکمې غونډې :

پنځه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دایروي.

د سترې محکمـې فـوق العـاده غونډې، د سترې محکمې د رئیس په غـوښتنه د لـوی څارنوال پـه وړاندیز یا د هغې د غړو د یوۀ ثلث د غوښتنې پربنسټ دایرېدلی شي .

۶– بررسی دلایل اتهـام واتخـاذ تصمیم در مورد تسلیم دهی تبعـۀ کشور به دولت خارجی با رعایت حکم مادۀ بیست و هشتم قـانون اساسی.

۷– تـاُمین وحـدت رویـه قضائی .

۸– اتخاذ تصمیم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹– بررسی استهداآت محـاکم در امـور قـضائی و ارائـه جـواب به آن .

جلسات ستره محکمه :

مادۀ بیست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسۀ عادی را دایر می نماید.

جلسات فوق العادۀ ستره محکمـه بر اساس تقاضای رئـیس سـتره محکمه ، پیشنهاد لوی څارنوال یا مطالبۀ یک ثلث اعضای آن دایـر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د سترې محکمې د غونډو د دایرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصمیمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأیو په اکثریت نیول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) لوی څارنوال او د هغهٔ په غیاب کې هغه مرستیال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزایي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېریشتمې مادې د(۱،۲ ،۳ ،۴ ،۵ ،٦ او۸) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصمیمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثریت سره نیول کېږي .

د کښتنۍ محکمې د فیصلې نقضول :

شپږ ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې دېوان د اعتراض وړ فیصلې د

(۲) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکمیل می گردد ، تصامیم به اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ میگرددمگراینکه دراین قانون طوری دیگری پیشبینی گردیده باشد .

(۳) لوی څارنوال و در غیاب وی معاون که به وی تفویض صلاحیت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نماید.

(۴) در موارد مندرج اجزای (۱،۲،۳، ۴،۵،٦ و ۸) مادهٔ بیست و چهارم این قانون ، تصامیم به اکثریت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی:

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه حین رسیدگی فیصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېړنې په وخت کې وومومي چې د لاندېنۍ محکمې فیصله له قانون سره په مخالفت یا د هغهٔ په تطبیق یا تأویل کې له خطاء یا د اسلامي شریعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فیصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره یې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فیصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اگر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصریح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبیق کې یا خطا د هغهٔ په تاویل کې د فیصلې په پایله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحیح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائید کړي .

<u>د بطلان په سبب ارجاع :</u>

اووه ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محــکمې

اعتــراض دریابــد کـــه فیــصلهٔ محکمـــهٔ تحتـــانی در مخالفـــت بـــا قـــانون یـــا خطـــا در تطبیـــق یـــا تأویـــل آن صـــادر گردیـــده، فیـــصله را نقـــض و غـــرض صـــدور حکـــم بـــه محکمـــهٔ تحتـــانی ارجـــاع میدارد .

دیوان ستره محکمـــه مـــی توانـــد درصورت ملاحظهٔ موارد نقض در فیصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصریح نشده باشد نیز آنـــرا نقض نماید.

(۲) در صورتیکه خطا در تطبیـــق قانون یا خطا در تأویل آن در نتیجهٔ فیصله مؤثر نبوده وحکـــم اساســـاً صحیح وموافق قانون باشد ، دیوان مربوط مـــی توانـــد آنـــرا تائیـــد نماید.

<u>ارجاع به سبب بطلان:</u>

مادهٔ بیست و هفتم :

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فیصله ، پــه حکم کې د بطلان یا په حکم کې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض کړي ، قضیه د هغې د دلیلونو په صریح ذکرکولو ســره ، اړوندې محکمې ته ارجاع کوي ، لومړۍ محکمې ته د قضیې د ارجاع په حالت کې ، د حکم صادرول د هغو قاضــیانو پــه واســطه چــې اکثریت ئې غیر له لومړنیو قاضیانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) که چېرې د هغې محکمې پــر صادر شوي حکم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه یم ځــل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د همــــاغو علتونـــو او اســـبابو پر بناء وي او مرجوع الیه محکمه پخوانی حکم چې د سترې محکمې په دېوان کې نقض شـــوی و ، پــه هماغو لومړنیـــو دلیلونـــو بانـــدې حکم کړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نیسي ، پــه هغــهٔ صورت کې چې د اعتراض وړ حکم د سترې محـــکمې لخوا د رأیو په

فیصلهٔ مورد اعتراض را به ســبب بطلان در حکــم یــا بطــلان در اجراآت اساسی مــؤثر در حکــم، نقض نماید، قــضیه را بــا ذکــر صریح دلایــل آن بــه محکمــهٔ مربـــــوط ارجــــاع میــــدارد، در حالـــت ارجـــاع قـــضیه به محکمهٔ اولی، صدورحکم توسط قــضاتی کــه اکثریــت غیــراز قضات اولــی باشــند، صــورت میگیرد.

(۲) هرگـــاه بـــرحکم صـــادره ازمحکمـــهٔ کـــه دعـــوی بـــه آن ارجاع شده ، بــار دوم اعتــراض صـــورت بگیـــرد واعتـــراض برمبنای همـــان علـــل واســـباب باشـــد ومحکمـــهٔ مرجـــوع الیـــه حکـــم قبلـــی را کـــه در دیـــوان ستره محکمه نقض گردیده بـــود، با همان دلایل اولی حکم نمـــوده باشد ، ستره محکمه موضـــوع را تحت غور ورسیدگی قرار میدهد، در صورتیکه حکم مورد اعتراض به اکثریت آراء از طرف ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د ستړې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د ستړې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمهٔ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمهٔ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرهٔ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادهٔ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادهٔ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قضائیه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعالیتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قضایي او اداري چارو د تنظیم په منظور د مقررو او لوایحو وضع کول .

۴- د قضایي چارو د تدقیق او مطالعاتو د پایلې څېړنه او د محکمو د نیمګړتیاوو د لرې کولو او د اجراآتو د توحید او سمون په منظور د تدبیرونو نیول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري ریاست مقام ته دقاضیانو او مستشارانود ټاکنې وړاندیز .

۶- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضیانو د تقرر ، تبدل ، ترفیع ، د خدمت د تمدید او دتقاعد وړاندیز .

۷- د جمهوری ریاست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثیقو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسیس) او

۱-ترتیب بودجۀ قوۀ قضائیه به مشورۀ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعالیت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوایح به منظور تنظیم امور قضائی واداری محاکم.

۴-بررسی نتیجۀ تدقیق و مطالعات امور قضایی و اتخاذ تدابیر به منظور رفع نواقص وتوحید وانسجام اجراآت محاکم.

۵-پیشنهاد تعیین قضات و مستشاران به مقام ریاست جمهوری مطابق به احکام این قانون .

۶-پیشنهاد تقرر ، تبدل ، ترفیع ، تمدید خدمت و تقاعد قضات مطابق احکام این قانون .

۷- پیشنهاد تأسیس محاکم و ادارات ثبت اسناد و وثایق و تعیین صلاحیت های قضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قضايي او اداري واک د ټاکلو وړاندیز .

۸- د قضائیه قوې د بودجې تطبیقول .

۹-د محکمو دفعالیت د پرمخ بیولو په منظور،د لازمو اسانتیاوو تأمینول.

۱۰- د قضايي ستاژ د کورس دایرول او په هغهٔ پورې د اړوندو چارو تنظیمول .

۱۱- د قاضیانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتضي تدبیرونو نیول .

۱۲- د قضائیه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعالیتونو څخه څارنه .

۱۳- د کلنۍ احصائیې او په قضایي برخه کې د ټولو محکمو له فعالیتونو څخه د رپوټ برابرول .

۱۴- نورې هغه دندې او واکونه چې په دې قانون او نورو قوانینو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنها بمقام ریاست جمهوری.

۸-تطبیق بودجهٔ قوهٔ قضائیه.

۹-تأمین تسهیلات لازم به منظور پیشبرد فعالیت محاکم.

۱۰- تدویر کورس ستاژ قضائی وتنظیم امور مربوط به آن.

۱۱-اتخاذ تدابیر مقتضی برای ارتقاء سطح دانش و تجارب قضات.

۱۲-نظارت از اجراآت و فعالیت های سایر کارکنان اداری قوهٔ قضائیه .

۱۳-تهیهٔ احصائیهٔ سالانه و گزارش از فعالیت های تمام محاکم در بخش قضائی .

۱۴-سایر وظایف و صلاحیتهای که درین قانون وقوانین دیگر به ستره محکمه تفویض گردیده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي واکونه ، د قضائیه قوې د عمومي اداري آمریت له لارې اعمالېږي .

د سترې محکمې د رئیس واکونه :

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئیس د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکی دی :

۱- د سترې محکمې د قضایي او اداري فعالیتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمې د غونډو ریاست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو دیوانونو د قضایي غونډو ریاست .

۴- د محکمو د فعالیتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضیانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحیت های مندرج فقرهٔ (۱) این ماده از طریق آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه اعمال میگردد .

صلاحیت های رئیس ستره محکمه:

مادهٔ سی ام:

رئیس ستره محکمه ممثل قوهٔ قضائیهٔ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صلاحیتهای ذیل میباشد:

۱- رهبری عمومی فعالیتهای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- ریاست از جلسات ستره محکمه.

۳-عندالاقتضاء ریاست جلسات قضائی دیوانهای مربوط ستره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بر تفتیش فعالیت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رسیدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

۶– د محکمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

۷– د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

۸– د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت کې د سترې محکمې يوۀ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واکونو سپارل .

۹– د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

۱۰– جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د رپوټ وړاندې کول .

۱۱– د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاکماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

۱۲–ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

۶– نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاکم.

۷– نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجۀ قوۀ قضائيه.

۸– تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يکی ازاعضای ستره محکمه.

۹– نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه.

۱۰– ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوۀ قضائيه به رئيس جمهور.

۱۱– پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاکماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

۱۲– ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونو مطابق نور ورسپارل شوي واکونه .

دریم فصل

د استیناف محکمو تشکیل، ترکیب او واک

د استیناف محکمې تشکیل:

یو دېرشمه ماده :

(۱) د استیناف محکمه د هېواد د هر ولایت په سطح د دې قـــانون د حکمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استیناف محکمه له رئیس ، مرستیال ، د دېوانونو له رئیسانو او قضایي غړو څخه مرکبه ده .

د استیناف محکمې رئیس د هغــو قاضیانو له منځ څخه ټاکل کېــږي چې د بشپړ اهلیــت ، تجربــې او درایت لرونکي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئیس

بر طبق احکام این قانون و قـــوانین دیگر.

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت محاکم استیناف

تشکیل محکمۀ استیناف :

مادۀ سی و یکم:

(۱) محکمۀ استیناف در سطح هر ولایت کشور طبق احکام این قانون ایجاد میگردد.

(۲) محکمۀ استیناف مرکـــب از رئیس ، رؤسای دیوانها واعــضای قضائی میباشد.

رئیس محکمۀ اســتیناف از میــان قضاتی تعیین می گردد کــه دارای اهلیت، تجربــه ودرایــت کامــل باشد.

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف د محكمې د رياست مرستيال دی .

د استيناف محكمو د دېوانونو تركيب :

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې د لاندې دېوانونو لرونكې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- د عامه امنيت دېوان .

۳- د مدني او شخصيه احوالو دېوان .

۴- د عامه حقوقو دېوان .

۵- سوداګريز (تجارتي) دېوان .

٦- د كوچنيانو دېوان .

(۲) د استيناف محكمې په هر دېوان كې د قضايي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زياتېدای .

(۳) ترافيكي قضيې د استيناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محكمه كولای شي د جمهور رئيس له منظورې

معاون رياست محكمهٔ استيناف ميباشد.

تركيب ديوان هاى محاكم استيناف:

مادهٔ سى و دوم:

(۱) محاكم استيناف داراى ديوان هاى آتى ميباشد:

۱- ديوان جزاى عمومى.

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديوان مدنى واحوال شخصيه.

۴- ديوان حقوق عامه.

۵- ديوان تجارتى.

٦- ديوان اطفال .

(۲) تعداد اعضاى قضائى در هر ديوان محكمهٔ استيناف ازشش نفر بيشتر بوده نميتواند.

(۳)قضاياى ترافيكى را ديوان جزاى عمومى استيناف رسيدگى مينمايد.

(۴) ستره محكمه مى تواند عندالضرورت ديوان هاى ديگرى را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استيناف محكمو په چوكاټ كې عندالضرورت نور ديوانونه جوړ كړي .

د فيصلو او قرارونو څېړل :

دري دېرشمه ماده :

(۱)د استيناف محكمه د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلي وي ، په هغو احوالو اوترتيب سره چې پـدې قانون اونورو قوانينو كې تـصريح شويدي ، په استينافي پړاو كې څېړي .

(۲) د استيناف محكمه د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو قضيو د څېړنې په وخت كې د دعوي ټول حالات او كوايف تر بياغورونې لاندې نيسي ، د ښكتنيو محكمو فيصلې او قرارونه كولاى شي د قانون د حكمونو مطابق تصحيح ، نقض ، تعديل ، تائيد يا لغوه كړي .

در چوكات محاكم استيناف بعداز منظوری رئيس جمهور ايجاد نمايد.

رسيدگی فيصله ها و قرارها :

مادۀ سی و سوم :

(۱) محكمۀ استيناف فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را كه مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتيبی كه دراين قانون و قوانين مربوط تصريح گرديده، در مرحلۀ استينافی رسيدگی می نمايد.

(۲) محكمۀ استيناف حين رسيدگی قضايای مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، تمام حالات وكوايف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فيصله ها وقرار های محاكم تحتانی را می تواند طبق احكام قانون تصحيح، نقض، تعديل، تائيد يا لغو نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

ځلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولوشاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف محکمې د رئیس دندې او واکونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی :

۱- د اړوندو محکمو او دېوانونو د فعالیتونو لارښودنه او تنظیمول .

۲- عندالاقتضاء د دېوانونو د قضایي غونډو ریاست .

۳- د یوۀ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظیفول .

۴- د اړتیا په صورت کې د استیناف محکمې له قاضیانو څخه ابتدائیه محکمو ته د یوۀ قاضي توظیفول .

۵- عندالاقتضاء له یوۀ دېوان څخه بل دېوان ته د قضیې د څېړنې د واک سپارل .

۶- د اړوندو دیوانونو د قضایي تجربو توحیدول .

وظایف وصلاحیت های رئیس محکمۀ استیناف:

مادۀ سی و ششم :

رئیس محکمۀ استیناف دارای وظایف وصلاحیت های آتی میباشد:

۱- رهبری وتنظیم فعالیت محاکم ودیوان های مربوط.

۲- ریاست جلسات قضایی دیوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظیف مؤقت عضو یک دیوان به دیوان دیگر .

۴- توظیف یکی از قضات محکمۀ استیناف به محاکم ابتدائیه در صورت ضرورت.

۵- تفویض صلاحیت رسیدگی قضیه ازیک دیوان به دیوان دیگرعندالاقتضاء.

٦- توحید تجارب قضائی دیوانهای مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- سترې محکمې ته د محکمو او اړوندو دېوانونو له فعالیت څخه رپوټ ورکول .

د غونډو لاربنودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې د دېوانونو رئیسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لاربنودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د استیناف محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونډې لاربنودنه وکړي ، پدې حالت کې د دېوان رئیس د اړوند دېوان غړی ګڼل کېږي .

مسؤولیت :

اته دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د دېوانونو رئیسان او قاضیان یې د خپلو صادره فیصلو او قرارونو له کیفیت ، د قضیو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبیق له صحت او مدلل والي څخه مسؤولیت لري .

۷- ارائه گزارش از فعالیت محاکم و دیوان های مربوط به ستره محکمه.

رهبری جلسات:

مادهٔ سی و هفتم :

رؤسای دیوان های محکمهٔ استیناف جلسهٔ دیوان های مربوطه را رهبری می نمایند. در صورتیکه رئیس محکمهٔ استیناف ، جلسهٔ قضائی دیوان را رهبری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ، عضوء دیوان مربوط پنداشته میشود .

مسؤولیت :

مادهٔ سی و هشتم :

رئیس محکمهٔ استیناف ، رؤسای دیوان ها وقضات آن از کیفیت ، میعاد رسیدگی قضایا، صحت تطبیق قانون و مدلل بودن فیصله ها و قرار های صادرهٔ خویش مسؤولیت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محكمې څانګې :

نهه دېرشمه ماده :

د استيناف محكمې رياست او اړوند دېوانونه يې د اداري كاركوونكو او څانګو لرونكي دي چې دندې او د فعاليت ډول يې په جلا لايحو كې تنظيمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائيه محكمو تشكيل ، تركيب او واک

تشكيل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې په اړونده قضايي حوزه كې په لاندې ترتيب سره د ابتدائيه محكمو لرونكې دي :

۱-دولايت دمركزابتدائيه محكمه .

شعبات محكمۀ استيناف:

مادۀ سی و نهم :

رياست محكمۀ استيناف و ديوان های مربوط دارای كاركنان و شعبات اداری ميباشند كه وظايف و طرز فعاليت شان در لوايح جدا گانه تنظيم می گردد.

فصل چهارم

تشكيل، تركيب وصلاحيت محاكم ابتدائيه

تشكيل:

مادۀ چهلم :

(۱) محاكم استيناف در حوزۀ قضائی مربوط دارای محاكم ابتدائيه به ترتيب آتی می باشند:

۱- محكمه ابتدائيه مركز ولايت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محکمه .

۳- سوداګریزه (تجارتي) ابتدائیه محکمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه .

۵- د شخصیه احوالو ابتدائیه محکمه .

(۲) د هغو ولایتونو په مرکزونو کې چې زیاتو ابتدائیه محکمو ته اړتیا ولیدله شي ، ستره محکمه کولای شي د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې کړي .

<u>د ابتدائیه محکمو جوړښت :</u>

یو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولایتونو د مرکزونو ابتدائیه محکمې د لاندې دېوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- مدني دېوان .

۳- د عامه حقوقو دېوان .

۴- د عامه امنیت دېوان .

۲- محکمۀ اطفال.

۳- محکمۀ ابتدائیه تجارتی.

۴- محکمۀ ابتدائیه ولسوالی.

۵- محکمۀ ابتدائیه احوال شخصیه .

(۲) در مراکز ولایاتیکه به محاکم ابتدائیۀ بیشتری ضرورت احساس شود ، ستره محکمه میتواند بعد از منظوری رئیس جمهور به تأسیس آن اقدام نماید.

<u>ترکیب محاکم ابتدائیه:</u>

مادۀ چهل و یکم :

(۱) محاکم ابتدائیه مراکز ولایات دارای دیوان های ذیل میباشند:

۱- دیوان جزای عمومی.

۲- دیوان مدنی .

۳- دیوان حقوق عامه.

۴- دیوان امنیت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافيکی جرمونو دېوان .

(۲) د مرکز د ابتدائيه محکمې ديوانونه له رئيس او حد اکثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

د ابتدائيه محکمو د دېوانونو په واسطه د قضيو څېړنه :

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولايتونو د مرکزونو ابتدائيه محکمې په ابتدايي پړاوکې د اړوندو دېوانونو په واسطه لاندې قضيې د قانون د حکمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضېو څېړنه د عمومي جزاء د دېوان په واسطه .

۲- د حقيقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني دېوان په واسطه .

۳- د حقيقي او حکمي اشخاصو يا د حکمي اشخاصو تر منځ د متنازع فيه مدني قضيو څېړنه د عامه حقوقو د دېوان په واسطه .

۵- ديوان جرايم ترافيکی.

(۲) ديوان های محکمۀ ابتدائيه مرکز مرکب از رئيس و حد اکثر چهار عضو ميباشد .

رسيدگی قضايا توسط ديوانهای محاکم ابتدائيه :

مادۀ چهل و دوم :

محاکم ابتدائيه مراکز ولايات قضايای ذيل را توسط ديوانهای مربوط در مرحلۀ ابتدائی طبق احکام قانون رسيدگی می نمايد :

۱- رسيدگی قضايای مربوط به جزای عمومی توسط ديوان جزای عمومی .

۲- رسيدگی به دعاوی مدنی بين اشخاص حقيقی توسط ديوان مدنی .

۳- رسيدگی قضايای مدنی متنازع فيه بين اشخاص حقيقی و حکمی يا بين اشخاص حکمی توسط ديوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- په امنيت او عامه ګټو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نورو جرمونو پورې د اړوندو جزايي قضيو څېړنه د عامه امنيت د دېوان په واسطه .

۵- په ترافيکي پېښو پورې د اړوندو قضيو څېړنه د ترافيکي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

دري څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې په سر کې رئيس قرار لري چې د دېوانونو د قضايي او اداري فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول په غاړه لري او عنداللزوم د هغو په غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائيه محکمې د دېوانونو رئيسان ، د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د ابتدائيه محکمې رئيس د دېوان د قضايي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به امنيت و منفعت عامه ، قاچاق مواد مخدر و ساير جرايم مطابق احکام قانون توسط ديوان امنيت عامه .

۵- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به حادثات ترافيکی توسط ديوان جرايم ترافيکی .

رهبری محکمه و ديوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در رأس محکمهٔ ابتدائيهٔ مرکز ولايت رئيس قرار دارد که رهبری وتنظيم فعاليت های قضائی واداری ديوانها را به عهده داشته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نمايد.

(۲) رؤسای ديوانهای محکمهٔ ابتدائيه جلسات ديوانهای مربوط را رهبری می نمايند . در صورتيکه رئيس محکمهٔ ابتدائيه، جلسهٔ قضائی ديوان را رهبری نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ديوان رئيس د اړوند ديوان غړی ګڼل کيږي .

(۳) د عمومي جزاء د ديوان رئيس په عين حال کې د مرکز د ابتدائيه محکمې د رئيس مرستيال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې د اطفالو يوه ابتدائيه محکمه جوړيږي .

(۲) د اطفالو ابتدائيه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغهٔ صورت کې چې رئيس د ځينو علتونو له امله غايب وي ، دندې او واکونه يې يوهٔ غړي ته چې د زياتې قضايي سابقې لرونکی وي ، سپارل کيږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظيميږي .

عضو ديوان مربوط پنداشته ميشود .

(۳) رئيس ديوان جزای عمومی در عين حال معاون رئيس محکمه ابتدائيه مرکز ميباشد .

محکمهٔ اطفال:

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه اطفال ايجاد می گردد.

(۲) محکمهٔ ابتدائيهٔ اطفال متشکل از رئيس و چهار عضو می باشد.

در صورتيکه رئيس بنابر عللی غايب باشد ، وظايف و صلاحيت های وی به يکی از اعضای که دارای سابقهٔ بيشتر قضائی باشد، تفويض می گردد.

(۳) طرز رسيدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه :

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې يوه تجارتي ابتدائيه محکمه جوړېږي . سوداګريزه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې سوداګريزه ابتدائيه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګريزو قضيو څېړنه ، د اړوند ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې د مدني ديوان واک دی .

د اختصاصي قضيو څېړنه :

شپږ څلوېښتمه ماده :

د سوداګريزو ، عامه حقوقو او عامه امنيت د قضيو څېړل د استيناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګريزه ابتدائيه محکمه او د

محکمهٔ ابتدائيه تجارتی:

مادهٔ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه تجارتی ايجاد مى گردد. محکمهٔ تجارتی مرکب از رئيس وچهار عضو ميباشد.

(۲) در مراکز ولاياتيکه محکمهٔ ابتدائيه تجارتی موجود نباشد ، رسيدگی به قضايای تجارتی از صلاحيت ديوان مدنی محکمهٔ ابتدائيه مرکز ولايت مى باشد.

رسيدگی به قضايای اختصاصی:

مادهٔ چهل و ششم :

رسيدگی به قضايای تجارتی، حقوق عامه و امنيت عامه در داخل حوزهٔ قضائی محکمهٔ استيناف بر حسب مورد در محکمهٔ ابتدائيهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولایت د مرکزد ابتدائیه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

<u>د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې ترکیب :</u>

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائیه محکمه له رئیس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسوالیو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضیو څېړل له دریو تنو څخه د لږو قاضیانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائیه محکمې په سر کې رئیس قرار لري ، په هغهٔ صورت کې چې رئیس د ځینو علتونو له امله غایب وي ، دندې او واکونه یې د یوهٔ غړي لخوا چې د زیاتې قضایي سابقې لرونکی وي ، اعمالیږي .

تجارتی و دیوان های مربوط محکمهٔ ابتدائیه مرکز ولایت صورت می گیرد.

<u>ترکیب محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی:</u>

مادهٔ چهل و هفتم :

(۱) محکمهٔ ابتدا ئیهٔ ولسوالی مرکب از رئیس و دو عضو میباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسیدگی به قضایا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته میتواند.

(۲) در رأس محکمهٔ ابتدائیهٔ ولسوالی رئیس قرار دارد ، درصورتیکه رئیس بنابر عللی غایب باشد، وظایف و صلاحیت های وی از طرف یکی از اعضای که دارای سابقهٔ بیشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محکمه ټولې عادي جزايي ، مدني اود شخصيه احوالو قضيې چې دقانون دحکمونو په رعايتولو سره دهغې په وړانـدې اقامه کېږي، په ابتدايي پړاو کې څېړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه مـاده کې په درج شوي حالت کې، کـه چېرې محکمه ديوۀ تـن قاضـي لرونکــې وي يـا نـور داسـې حــالات راڅرگنــد شــي چــې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وکړي، داستيناف محکمې رئـيس واک لري چې داستيناف محکمې له قاضيانو څخه يوې مؤقتاً توظيـف کړي .

صـلاحيت محکمـۀ ابتدائيـۀ ولسوالی :

مادۀ چهل و هشتم :

محکمۀ ابتدائيۀ ولـسوالی تمـام قضايای جزائی عــادی ، مـدنی و احوال شخصيه را که بـا رعايـت احکام قانون در پيشگاه آن اقامــه ميگـــردد ، در مرحلــۀ ابتــدائی رسيدگی می نمايد .

توظيف قاضی مؤقت:

مادۀ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادۀ چهل و هشتم ايـن قــانون هرگــاه محکمــه دارای يک نفرقاضی باشــد ، يـا حــالات ديگــری ظهــور کنــد کــه ايجــاب توظيــف قاضــی مؤقـــت را نمايـــد، رئـــيس محکمـــۀ اســتيناف صــلاحيت دارد که يکی از قضات محکمـۀ اســتيناف را مؤقتــاً توظيــف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارېنو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محکمه کولای شي دارتیا په صورت کې دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته د ولایتونو دمرکزونو د ابتدائیه محکمو په چوکاټ کې نور دېوانونه جوړ کړي.

(۲) ستره محکمه کولای شي عندالضرورت دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته، دولسوالیو دابتدائیه محکمو په چوکاټ کې دېوانونه جوړ کړي .

دڅوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

یو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې ددې قانون او نورو قوانینودحکمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغهٔ صورت کې چې شخص دڅوګونوجرمونو

ایجاد دیوان های ضروری :

مادهٔ پنجاهم :

(۱) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ مراکز ولایات بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

(۲) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوانهای را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ ولسوالی ها بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

طرز رسیدگی جرایم متعدد:

مادهٔ پنجاه و یکم :

(۱) متهم در محکمهٔ محاکمه می شود که مطابق به احکام این قانون وسایر قوانین صلاحیت رسیدگی آنرا دارد. در صورتیکه شخص مرتکب جرایم متعددی گردد که از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظـره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شدیدترین) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صـورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په یوه درجه کـې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه یې پیل کړېده .

(۲) که چېرې یو شخص د څوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهیت په اعتبار ، هره یوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده . په هغهٔ صورت کې چې ارتکـابي جرمونه د هغو څوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزیې وړنـه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شـدید جـرم د څېړنې واک لري .

حیث صـلاحیت تـابع محـاکم جداگانه باشد، رسیدگی بـه آن در محکمهٔ صورت مـی گیـرد کـه صلاحیت رسیدگی شدیدترین جرم را دارد. در صـورتیکه جـرایم ارتکابی از لحاظ مجازات در یک درجه باشد، صلاحیت رسیدگی را محکمهٔ داردکـه رسـیدگی بـه اتهامات وارده بر مـتهم را آغـاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرایم متعـددی گـردد کـه از حیـث صـلاحیت تـابع دو محکمـه (اختـصاصی وعمـومی) باشـد، صلاحیت رسیدگی آن را به اعتبار ماهیت جرم هر یـک از محـاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتیکه جرایم ارتکـابی از نـوع جـرایم متعددی بوده که قابل تجزیه نباشد، رسیدگی به آن از صلاحیت محکمهٔ می باشد که صلاحیت رسیدگی به جرم شدید تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

<u>مسؤوليت :</u>

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،ددېوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دخپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسؤليت لري .

<u>دفيصلې قطعيت :</u>

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱–په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲–داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونين جرم در محکمۀ محاکمه می شوند که فاعل اصلی جرم در آن محاکمه می شود .

<u>مسؤوليت :</u>

مادۀ پنجاه و دوم :

رئيس محکمه ابتدائيه، رؤسای ديوانها واعضای قضائی آن از کيفيت، ميعاد رسيدگی قضايا، صحت تطبيق قانون ومدلل بودن فيصله ها وقرار های صادرۀ خويش مسؤوليت دارند.

<u>قطعيت فيصله :</u>

مادۀ پنجاه و سوم :

احکام صادرۀ محاکم ابتدائيه در موارد آتی قطعی ميباشد:

۱– قناعت طرفين دعوی به حکم صادره.

۲– انقضای ميعاد استيناف طلبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳– په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانيو پورې وي .

۴– تر پنځوسو زرو افغانيو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵–نور هغه موارد چې په قوانينو کې اټکل شوي دي .

اداري څانګې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائيه محکمې داداري څانګو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعاليت ډول يې په جلا لايحو کې تنظيمېږي .

دسندونو اووثايقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستيناف دهرې محکمې په قضايي حوزه کې دسندونو اووثايقو دثبت اداره جوړېږي .

۳– در صورتيکه ارزش مدعی بها الی يکصد هزار افغانی باشد .

۴– حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵– ساير مواردی که در قوانين پيشبينی گرديده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائيه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظايف وطرز فعاليت آنها در لوايح جداگانه تنظيم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثايق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استيناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثايق ايجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثايقو دثبت دادارو په سرکې رئيس قرار لري چې دادارې دفعاليتونو لاربنوونه او تنظيم پــه غاړه لري .

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثايق رئيس قرار داشته که رهبری وتنظيم فعاليت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲)دسندونو اووثايقو دثبت دادارو رئيس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضايي واک لري ، ټاکل کيږي .

(۲) رئيس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثايق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحيت قــضائی دارند ، تعيين ميگردند .

(۳)په هغو ولسواليو کــې چــې دسندونواووثايقودثبت ادارې جوړې شوې ندي،دولــسواليو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثايق ايجاد نگرديــده است، صلاحيت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا ميباشند.

(۴)دسندونو او وثايقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظيمېږي .

(۴) وظايف و صــلاحيت هــای ادارات ثبت اسناد و وثايق طبــق قانون خاص تنظيم ميگردد .

<u>د سوداگريزو (تجارتي) سندونو او علايمو ثبتول :</u>

<u>ثبــــت اســــناد وعلايــــم تجارتی</u>

شپږ پنځوسمه ماده :

دسودا گريزو سندونو او علايمــو ثبتول دسوداگريزو ابتدائيه محکمو واک دی.

مادهٔ پنجاه و ششم :

ثبت اســناد وعلايــم تجــارتی از صلاحيت محاکم ابتدائيه تجــارتی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریوړ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائیه محکمـو اودسـندونو او وثایقو دثبت د ادارو رئیسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتـو څخـه داستیناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادهٔ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائیـه و ادارات ثبت اسناد و وثایق مکلف انـد از اجـراآت خـود بـه محکمـهٔ استیناف مربـوط گـزارش ارائـه نمایند .

پنځم فصل

د قضائیه قوې په قاضیانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امـور مـربـوط بـه قضـات وکارکنـان قوهٔ قضائیه

دقضاء د انسلاک شرایط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانـدې شـرطونو لرونکـی شخص دسترې محکمې درئیس په وړاندیز اودجمهـور رئـیس پـه منظورۍ د قاضي په توگه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادهٔ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرایط ذیل بـه پیشنهاد رئیس سـتره محکمـه و منظوری رئیس جمهور بـه حیـث قاضـــی منـــسلک و تعیـــین می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱–د انسلاک په وخت کې لږترلږهٔ لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوريت د تابعيت لرونکی وي .

۲–دواکمنې محکمې دقطعې حکم په موجب،دجنايت ياجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳–دحقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه دلېسانس يا له هغو څخه دلوړ تحصيلي سند او يا ددولت درسمي ديني مدرسو يا دهغو دمعادل تحصيلي سند لرونکی وي .

۴–په ساري ناروغيو يا معيوبيتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵– د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې يې پنځه ويشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶–دقضايي ستاژ دوره يې په برياليتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي ديني مدرسو يا د هغو د معادل تحصيلي سند

۱–حين انسلاک حداقل ده سال تابعيت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲– به موجب حکم قطعی محکمه ذيصلاح به جرم جنايت يا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳– سند تحصيلی ليسانس از پوهنځی های حقوق يا شرعيات و يا بالاتر از آن و يا سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت يا معادل آنرا دارا باشد .

۴– مصاب به امراض ساری يا معيوبيتهای که مانع اجرای وظيفه گردد ، نباشد.

۵– حين انسلاک در کادر قضاء سن بيست وپنج سالگی را تکميل کرده باشد .

۶– دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت و يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی شخص ، د دې مـــادې د (۱) فقرې پـــه (۱ ، ۲، ۴ ، ۵ او ٦) جزء کې د درج شوو شرطونو له په پام کې نيولو سره د لومړيـــو دريو کلونو لپاره د ابتدائيه محکمې د غړي په توګه مقررېدای شي .

(۳) که چېرې د شرايطو لرونکـــي داوطلبان د اړتيا له حد څخه زيات وي ، ستره محکمه کولای شـــي د داوطلـــب د جـــذب او شـــاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع کړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محکمې د رئيس او غړو په مخکې لاندې سوګند پـــه ځـــای کوي :

((د لوی اودادګر خدای (ج) پـــه نوم سوګند يادوم چـــې د قـــضاء دنده په بشپړامانت ، ريـــښتينولۍ (صـــداقت) او نـــاپلوۍ ســـره

معادل آن بـــا رعايـــت شـــرايط مندرج اجـــزای (۱ ، ۲ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقـــرۀ (۱) ايـــن مـــاده برای سه سال اول بحيـــث عـــضو محکمـــۀ ابتدائيـــه مقـــرر شـــده ميتواند .

(۳) هرگاه تعداد داوطلبان واجـــد شرايط بيشتر از حد ضرورت باشد، ستره محکمه می توانـــد شـــرايط اضافی را برای جذب و شـــموليت داوطلب وضع نمايد.

سوگند:

مادۀ پنجاه و نهم :

قاضی قبل از اشـــغال وظيفـــه در حـــضور رئـــيس واعـــضای ستره محکمه سوگند آتی را به جا می آورد:

((سوگند يـــاد مـــی کـــنم بنـــام خداونـــد(ج) بـــزرگ و داد گـــر که وظيفه قضاء را بـــا کـــمال امانت ، صـــداقت وبـــی طرفـــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حکمونو درۀ ناوی وکړم او تطبيق يې کړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يـا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عـدالتۍ ، قـانون ماتونې(قانون شکنۍ) او د رشـوت په اخيستلو لاس نه پورې کوم)).

دتحليف متن په لوحه کـې ليکـل کېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محکمې کې چې دنده پکې اجراء کوي ، ځړول کېږي.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضـيانو مقررېدل،تبديلېـدل، ترفيع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع کول، دموافقې ورکول او داستعفي منل ، د سترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

اجراء واحکام شريعت اســلامی، قانون اساسی وقــوانين کــشور را احترام وتطبيــق نمــوده، اســرار وظيفه را حفظ مينمايم، بــصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانــت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شکنی واخــذ رشــوت مبــادرت نمــی ورزم)) .

متن تحليف در لوحه نوشته شــده، بعد از امضاء قاضی در محکمۀ که در آن اجرای وظيفه می نمايــد ، تعليق ميشود.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقــرر، تبــدل، ترفيــع، تمديــد خــدمت، تقاعــد و رفع آن، اعطای موافقه وقبــولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اســاس پيــشنهاد ســتره محکمــه و منظــوری رئــيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ څخه د ټیټ بـــست د قاضـــیانو مقررېـــدل، تبدیلېدل، ترفېع ، دخدمت تمدید، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقـــضائیه قوې د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې په تائید او دهغې د رئـــیس پـــه منظـــورۍ صورت مومي.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبدیلېدل :

یو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائیه قوې د اداري مامورینو اوفـــوق درجـــې قـــراردادي اجیرانو مقررېدل،تبدیلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمدید،تقاعد اودهغهٔ رفـــع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمـــې د رئـــیس د وړاندیز پربنسټ اودجمهور رئیس په منظورۍ صورت مومي.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفـــع آن، اعطـــای موافقـــه وقبـــولی اســـتعفای قـــضات بـــست دوم و پـــاییـنترازآن به اســاس پیـــشنهاد آمرعمـــومی اداری قوهٔ قضائیه ، تائیـــد ســـتره محکمـــه و منظـــوری رئـــیس آن صورت می گیرد.

تقـــرر وتبـــدل کارکنـــان اداری:

مادهٔ شصت و یکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت ، تقاعـــد ورفـــع آن ، اعطای موافقه و قبـــولی اســـتعفای مـــامورین اداری قـــوهٔ قـــضائیه در بست فـــوق و مـــافوق رتبـــه واجیران قرار دادی فوق درجه بـــه اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صـــورت می گیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړی یا له هغې څخه د ټیټې رتبې یا بست د اداري مامورینواو د لومړی یا له هغې څخه د ټیټې درجې قـــراردادي اجیرانومقررېـــدل، تبدیلېدل، ترفیع دخدمت تمدیـد، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقـضائیه قــوې د اداري عمومي آمر په وړانــدیز اود سترې محکمې د رئیس په منظوری صورت مومي.

د قاضیانو تقاعد:

دوه شپېتمه ماده :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کــې متقاعد کېږي او بیا کارتــه نــشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلــي دایمـــي معلولیـــت او دوامداره ناروغي چې د دنــدې د اجراء خنډشي.

۳- د (٦۵) کلني سن بشپړول.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفیـــع، تمدید خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطـــای موافقـــه و قبـــولی استعفای مامورین اداری رتبـه یـا بست اول و اجیـران قـرار دادی درجه اول ویا پـایینتر از آن بـه پیـــشنهاد آمـــر عمـــومی اداری قـــوهٔ قـــضائیه ومنظـــوری رئیس ســتره محکمـه صـورت می گیرد.

تقاعد قضات:

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گردیده و دوباره به کار اســتخدام شده نمی تواند:

۱- در پایان (۴۰) سال خــدمت بالفعل.

۲- معلولیت کلی دایمی و مریضی های دوامداریکه مـانع اجـرا ی وظیفه گردد.

۳- اکمال سن (٦۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چې ددې مادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخه ، د واکمن مقام په منظورۍ حداکثرترلسو کلونو پورې تمديد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کېږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخه نشي تبديلېدای ، خود هغهٔ په خپله غوښتنه اود مؤجه دليلونو په وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وګرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه مـی تواند، هنگام ضرورت دوام کار قضاتی را که به سن تقاعد مندرج جزء ۳ فقرهٔ (۱) اين ماده رسيده اند و دارای دانش، تجارب علمی و مسلکی باشند، قبل از سوق به تقاعد به منظوری مقام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادهٔ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبديل شده نمی تواند ، مگر به اثر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طرف قناعت اداره واقع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبديلي په عادي توگه، په هرو دريوکالو کې يوځل دکب په مياشت کې صورت مومي او دراتلونکي کال له پيل څخه نافذيږي.

تقدير ليکونه:

څلورشپېتمه ماده :

(۱)دقضائيه قوې قاضيانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدير ليک، دسترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ او دجمهور رئيس په منظورۍ او يا مستقيماً جمهور رئيس لخوا ورکول کېږي.

(۲)د قضائيه قوې قاضيانو او اداري کارکوونکو ته دوه يمه او دريېمه درجه تقدير ليک ، ستاين ليک او نقدي مکافات د اداري عمومي آمر د وړانديز پربنسټ او دسترې محکمې د رئيس په منظورۍ او يامستقيماً د سترې محکمې د رئيس لخوا ورکول کېږي.

(۲) تبديلی قاضی طور عادی، هر سه سال يکبار در ماه حوت صورت گرفته و از آغاز سال بعد نافذ می گردد.

تقدير نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدير نامۀ درجه اول برای قضات و کارکنان اداری قوه قضائيه به اساس پيشنهاد رئيس ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ويا مستقيماً توسط رئيس جمهور اعطاء می گردد.

(۲) تقدير نامۀ درجه دوم وسوم، تحسين نامه و مکافات نقدی برای قضات وکارکنان اداری قوۀ قضائيه به اساس پيشنهاد آمرعمومی اداری و منظوری رئيس ستره محکمه ويا مستقيماً از طرف رئيس ستره محکمه اعطاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمامورينو اوكارد قوانينو د حكمونوتطبيقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائيه قوې د قاضيانو او اداري كاركوونكو د مقرريدلو ، تبديلېدلو ، ترفېع ، دخدمت د تمديد، تقاعد او دهغهٔ د رفع كولو، د موافقې د وركولو د استعفي د منلو،رخصتۍ او نورو حقوقو او امتيازونو او مكلفيتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون كې نه وي اټكل شوي ، د كار او د دولت د مامورينو د قوانينو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنيني سندونو د حكمونو مطابق ، اجراء كېږي.

(۲) د قاضيانو په ترفېع كې د دې مادې په (۱) فقره كې د درج شوو تقنيني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضيانو د فيصلو څرنگوالى هم په پام كې نيول كېږي.

تطبيق احكام قوانين كار و مامورين دولت :

مادۀ شصت و پنجم :

(۱) شرايط و حالات تقرر، تبدل، ترفيع، تمديد خدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطاى موافقه ، قبولى استعفاء رخصتى و ساير حقوق، امتيازات و مكلفيت هاى قضات وكاركنان ادارى قوۀ قضائيه كه در اين قانون پيش بينى نگرديده باشد، طبق احكام قوانين كار و مامورين دولت وساير اسناد تقنينى مرتبط به آن اجراء مى گردد.

(۲) در ترفيع قضات علاوه بر شرايط اسناد تقنينى مندرج فقرۀ (۱) اين ماده ، چگونگى فيصله هاى قضات نيز در نظر گرفته ميشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلکي امتیاز :

شپږ شپېته ماده :

قاضیانوته د قضائي کادر امتیاز ورکول کېږي.دقضاء د کادري درجې دتثبیت ، د ارتقا شرایط او د کادري امتیاز د اندازې په ټاکلو پورې اړوندې چارې یې دجلا تقنیني سند مطابق تنظیمېږي.

قضائي کادري امتیاز د معاش جزء دی .

امتیاز مسلکی:

مادۀ شصت و ششم :

برای قضات امتیاز کادر قضائی پرداخته میشود . امور مربوط به تثبیت درجۀ کادری ، شرایط ارتقاء ، وتعیین اندازۀ امتیاز کادری طبق سند تقنینی جداگانه تنظیم می گردد.

امتیاز کادر قضائی جزء معاش میباشد .

شپږم فصل

د قاضیانو جزایي او تأدیبي مسؤولیت

د قاضي توقیفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئیس له حکم پرته نیول یا توقیف کېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

فصل ششم

مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

توقیف قاضی:

مادۀ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی توان بدون حکم رئیس جمهور گرفتار و یا توقیف نمود. حالات جرم مشهود از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چېرې قاضي د جنايت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون ديوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبيږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادۀ یکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأدیب قضات:

مادۀ شصت و هشتم :

تأدیب قضات مطابق مقررۀ خاصی که از طرف ستره محکمه تصویب می شود، صورت می گیرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذیرش مجدد قاضی مستعفی:

مادۀ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعۀ دوباره به ادارۀ قضاء به عین رتبۀ زمان استعفا پذیرفته شده می تواند. حالات مندرج مادۀ شصت و دوم این قانون از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضیانو جامې :

اویایمه ماده :

قاضیان مکلف دي دقضاوت په وخت کې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لایحه کې اټکل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هویت) کارت:

یو اویایمه ماده :

قاضیان دپېژندنې د مخصوص کارت لرونکي وي چې شکل او محتوي یې دسترې محکمې لخوا برابر او ټاکل کېږي.

د مهر لرل:

دوه اویایمه ماده :

ستره محکمه ، داستیناف اوابتدائیه محکمې ، دقضائیه قوې اداري عمومي آمریت اودسندونو او وثیقو دثبت اداري هره یوه دمخصوص مهرلرونکې دي.

لباس قضات:

مادۀ هفتادم :

قضات مکلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصی که در لایحۀ مربوط پیش بینی شده است، ملبس باشند.

کارت هویت:

مادۀ هفتاد و یکم:

قضات دارای کارت هویت مخصوصی می باشند که شکل ومحتوی آن از طرف ستره محکمه ترتیب وتعیین می گردد.

داشتن مهر:

مادۀ هفتاد و دوم :

ستره محکمه، محاکم استیناف وابتدائیه، آمریت عمومی اداری قوۀ قضائیه و ادارات ثبت اسناد ووثایق هر یک دارای مهر مخصوص می باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضيانو او محکمو امنيت:

دري اويايمه ماده :

(۱) د کورنيو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مکلف دي، د قاضيانو اواړوندو دفترونو او دمحکمو د ادارو امنيت تأمين کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مراجع مکلف دي، دمحکمو قطعي فيصلې او قرارونه تطبيق کړي.

معاش :

څلور اويايمه ماده :

دسترې محکمې غړي او قضايي مستشاران او د محکمو قاضيان داساسي قانون ديوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حکم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه يې په اړوند قانون کې ټاکل کيږي.

امنيت قضات ومحاکم:

مادۀ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و ساير مراجع ذيربط مکلف اند امنيت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاکم را تأمين نمايند.

(۲) مراجع مندرج فقرۀ (۱) اين ماده مکلف اند فيصله ها و قرار های قطعی محاکم را تطبيق نمايند .

معاش:

مادۀ هفتاد و چهارم :

اعضای ستره محکمه و مستشاران قضائی و قضات محاکم مطابق حکم مادۀ يکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی مستحق معاش مناسب بوده که اندازۀ آن در قانون مربوط تعيين می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنۍ ثبتول:

پنځه اويايمه ماده :

د محكموقاضيان اودسندونو او وثيقو دثبت مسؤولين مكلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغيرمنقوله شتمني ثبت كړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اويايمه ماده :

(۱) ستره محكمه داختصاصي خپرونې لرونكې ده.

(۲) دمحكمو قطعي فيصلې دواحدې قضايي رويې دتعميم ، تحقيق او تتبع په منظور دسترې محكمې دلزوم ديد له مخې تكثير او خپرېږي

د انفاذ نېټه :

اووه اويايمه ماده :

دغه قانون د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده كې دې خپور شي. په نافذېدو سره يې

ثبت دارائی :

مادهٔ هفتاد و پنجم :

قضات محاكم و مسؤولين ثبت اسناد و وثايق مكلف اند قبل از اشغال وظيفه دارائی منقول و غير منقول خويش را ثبت نمايند .

نشريهٔ اختصاصی :

مادهٔ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محكمه دارای نشريهٔ اختصاصی ميباشد .

(۲) فيصله های قطعی محاكم به منظور تعميم رويهٔ واحد قضائی ،تحقيق و تتبع طبق لزوم ديد ستره محكمه تكثير و نشر ميگردد .

تاريخ انفاذ:

مادهٔ هفتاد و هفتم :

اين قانون از تاريخ توشيح نافذ و در جريدهٔ رسمی نشر گردد. با انفاذ آن قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش کال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) گڼه رسمي جریــده کــې خپــور شــوی دمحکمــو دتشکیلاتو اوصلاحیت قــانون او دهغهٔ نور مغایر حکمونه لغوه گڼل کېږي.

تشکیلات وصــلاحیت محــاکم منتشرهٔ جریــدهٔ رســمی شــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســایر احکــام مغـــایر آن ملغـــیٰ پنداشـــته میشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL
GAZETTE

Law on the structure and competencies of courts of Islamic Republic of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library